

Силабус курсу Безпека економічних агентів

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)
Спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа та страхування
Освітньо-наукова програма – Фінанси, банківська справа та страхування

Рік навчання: I, Семестр: II

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПІП д.е.н., проф. Вівчар Оксана Іванівна

Контактна інформація o.vivchar84@gmail.com, +380978307717

Опис дисципліни

Дисципліна “Безпека економічних агентів” спрямована на ґрунтовне засвоєння аспірантами знань про чітке уявлення та розуміння сучасних тенденцій забезпечення безпеки економічних агентів, а саме формування системи управління безпекою економічних агентів, ідентифікація структурно-функціональних складових безпеки економічних агентів, методика оцінювання безпеки економічних агентів, організаційно-економічний механізм зміцнення безпеки економічних агентів, а також результативність управління безпекою економічних агентів.

Головним завданням курсу є вивчення теоретичних основ та практичних навиків щодо забезпечення безпеки економічних агентів, дослідження актуальних проблем безпекознавчої компоненти суб’єктів господарювання та шляхів її зміцнення, глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійних практик.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Мета	Завдання
2 / 2	Тема 1. Теоретико-концептуальні аспекти безпеки економічних агентів.	Знати концептуальні засади змістовно-типологічних аспектів безпеки економічних агентів. Вміти ідентифікувати чинники, що формують відповідний рівень економічної безпеки підприємства. Аналізувати структурні загрози безпеки економічних агентів. Застосовувати міжнародний досвід забезпечення економічної безпеки підприємницької діяльності.	Тести, питання
2 / 2	Тема 2. Система	Знати концептуальний підхід системи безпеки економічних	Тести,

	управління безпекою економічних агентів.	агентів, об'єкти та суб'єкти відповідно. Володіти навичками щодо забезпечення «політики безпеки підприємства». Вміти формувати стратегію і тактику забезпечення економічної безпеки підприємницької діяльності. Усвідомлювати основні функції та принципи забезпечення економічної безпеки підприємства. Переваги та недоліки режиму функціонування системи безпеки економічних агентів.	питання
2 / 2	Тема 3. Структурно-функціональні складові безпеки економічних агентів.	Знати основні індикатори і складові структури безпеки економічних агентів. Усвідомлювати безпеку фінансової складової підприємницької діяльності. Вміти ідентифікувати безпеку економічних агентів в інтелектуальній і кадровій сферах, у техніко-технологічній сфері, політико-правовій. Застосовувати правовий захист комерційної таємниці економічних агентів. Формувати економічних агентів в інформаційній, екологічній у силовій сфері. Аналізувати ринкову складову безпеки економічних агентів.	Тести, питання, індивідуальне письмове завдання
2 / 2	Тема 4. Методика оцінювання безпеки економічних агентів.	Знати комплекс методичних підходів щодо оцінювання безпеки економічних агентів. Застосовувати індикаторний метод оцінювання економічної безпеки підприємства. Проводити оцінювання економічної безпеки підприємства методами економіко-математичного моделювання. Вміти застосовувати метод оцінювання економічної безпеки підприємства за показниками прибутку та чистого доходу. Формувати інтегральний показник за видами діяльності підприємства та за ресурсно-функціональним підходом. Аналізувати недоліки та переваги найбільш поширених методів оцінювання економічної безпеки підприємства.	Задачі, тести, кейси
2 / 2	Тема 5. Організаційно-економічний механізм зміцнення безпеки економічних агентів.	Визначати стратегічні орієнтири щодо зміцнення безпеки економічних агентів. Ідентифікувати конфлікт інтересів в системі контролю економічних агентів та способи його вирішення. Вміти розробляти основні способи захисту від економічного шпигунства. Вміти проводити аналіз стратегічного програмування забезпечення безпеки економічних агентів в Україні.	Задачі, тести, індивідуальне письмове завдання
2 / 2	Тема 6. Рейдерство як основна загроза безпеці економічних агентів.	Усвідомлювати особливості рейдерства в сучасному економічному просторі функціонування економічних агентів. Знати основні етапи здійснення рейдерських операцій в системі бізнесу та види рейдерських захоплень економічних агентів. Визначати основні форми і способи здійснення рейдерства та протидія рейдерським атакам бізнесу. Обґрунтовувати антирейдерство як основну передумову стратегії протидії економічній злочинності підприємницьких структур. Формувати ділову (корпоративну) розвідку в системі безпеки економічних агентів.	Задачі, тести, кейси
2 / 2	Тема 7. Результативність управління безпекою економічних агентів.	Знати інтереси стейкхолдерів як підґрунтя забезпечення результативності управління безпекою економічних агентів. Вміти проводити оцінку результативності управління безпекою економічних агентів.	Задачі, тести, кейси
1 / 1	Тема 8. Безпека	Знати основні методи проведення діагностики економічної	Задачі,

банківських установ як основна компонента економічних агентів: оцінка та діагностика, шляхи зміцнення.	безпеки банківських установ. Застосовувати основні показники безпеки банківської системи. Вміти обґрунтовувати фінансовий моніторинг в банку як інструмент економічної безпеки. Формувати заходи щодо вдосконалення управління комплексною системою забезпечення економічної безпеки банківських установ.	тести, кейси
--	---	--------------

Літературні джерела

1. Актуальні проблеми забезпечення економічної безпеки в Україні : *монографія* / за ред. Я. Я. Пушака та Я. С. Піцура. Львів : Ліга-Прес, 2017. 368 с.
2. Бойко О. В. Факторний аналіз індикаторів економічної безпеки машинобудівного комплексу країни. *Економіка: реалії часу*. 2016. № 3 (25). С. 30–37.
3. Варналій З. С., Онищенко С. В. Механізм попередження загроз економічній безпеці України. *Економічний часопис-XXI*. 2016. № 159. С. 20–25.
4. Вівчар О. І. Оцінка вартості майна та бізнесу: *навч. посіб.* Тернопіль: ФО-П Шпак В. Б., 2014. 163 с.
5. Вівчар О. І., Михайлишин Л. І., Коровчук Ю. І. Змістовно-типологічна характеристика загроз економічної безпеки суб'єктів господарювання в умовах сучасних викликів: соціогуманітарні контексти. Національна економічна діяльність і міжнародні економічні відносини: сучасний стан та тенденції розвитку : *колективна монографія* / Кол. авторів. Полтава: ПП «Астроя», 2019.
6. Григоруک П. М., Хрущ Н. А. Методологічні засади моделювання системи забезпечення фінансово-економічної безпеки в умовах невизначеності і багатомірності ринкового середовища. *Науковий вісник Мукачівського державного університету*. 2017. Вип. 1. С. 204–198.
7. Дьяченко О. А. Інноваційна складова економічної безпеки підприємства. *Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. 2015. № 12. С. 175.
8. Економічна безпека та фінансові розслідування: концепти, прагматика, інструментарій забезпечення : *колективна монографія*. / За заг.ред. д.е.н., доц. Вівчар О. І. Тернопіль: Економічна думка, 2019. 395 с.
9. Економічна та майнова безпека бізнесу: *навч. посіб.* / Б. М. Андрушків, Л. Я. Малюта. Тернопіль: ФОП Паляниця В.А., 2016. 180 с.
10. Колодяжна І. В., Букріна К. А. Економічна безпека в системі сталого функціонування підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Випуск 23, частина 1. 2019. С. 135-140.
11. Кравченко М. О. Методологічні засади системного аналізу економічної стійкості промислових підприємств. *Технологічний аудит та резерви виробництва*. 2016. № 1/3 (27). С. 84–89.
12. Лебедко С. А. Інтегральне оцінювання рівня економічної безпеки транспортних підприємств. *Бізнес Інформ*. Харків: Видавничий дім «ІНЖЕК», 2019. № 2. С. 259-266.
13. Меліхова Т. О. Економічна безпека підприємства: формування, контроль, ефективність : *монографія*. Херсон : Гельветика, 2018. 632 с.
14. Орлик О. В. Механізм управління фінансово-економічною безпекою підприємства та його основні складові. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2015. Вип. 2 (19). С. 222–232.
15. Попова А. О. Моніторинг стану фінансово-економічної безпеки України. *Вісник Запорізького національного університету*. Економічні науки. 2019. 1 (41). С. 132-138.
16. Теслюк Т. В. Аналіз динаміки функціонування багаторівневих систем з використанням моделей на підстаї ієрархічних мереж петрі. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2018. Т. 28, № 8. С. 149–154.

17. Указ Президента України про рішення Ради національної безпеки та оборони України «Про стратегію національної безпеки України» від 06.05.2015 р. № 287/2015. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/287/2015>

18. Харазішвілі Ю. М., Ляшенко В. І. Проблеми оцінки та інтегральні індекси сталого розвитку промисловості України з позицій економічної безпеки. *Економіка України*. 2017. № 2. С. 3–23.

19. Хто або що найбільше загрожує економічній безпеці України? URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2019/03/26/646431/>

20. Чаленко Н. В., Химич А. В. Шляхи запобігання внутрішнім загрозам фінансово-економічній безпеці підприємства. *Міжнародний науковий журнал*. 2015. №9. С.171-174.

21. Cherchuk L. M.. Mechanism of ensuring environmental security of the management enterprise. Vol 22 No 1(74) (2020): *Economic innovations*. URL: <http://ei-journal.com/index.php/journal/article/view/769>

22. Hryhoruk P. M., Khrushch N. A., Chuniak O. V. Conception of modeling the system of ensuring financial economic security. *Scientific Bulletin of Polissia*. 2019. Vol. 17. Issue 1. P. 158–165.

23. Avanesova N., Chuprin Y. Enterprise economic security: essential characteristics of the concept. *Innovative technologies and scientific solutions for industries*. 2017. No. 1 (1). P. 98–102. URL: https://www.researchgate.net/publication/324018972_ENTERPRISE_ECONOMIC_SECURITY_ESSENTIAL_CHARACTERISTICS_OF_THE_CONCEPT

24. Farion A., Dluhopolskyi O., Banakh S., Moskaliuk N., Farion M. and Ivashuk Y. Using Blockchain Technology for Boost Cyber Security. *International Conference “Advanced Computer Information Technologies”*. University of South Bohemia. Czech Republic. ACIT’2019. P. 452–455. URL: <https://ieeexplore.ieee.org/document/8780019>

25. Halibozek E., Kovacich G. The Manager’s Handbook for Corporate Security: Establishing and Managing a Successful Assets Protection Program, Second Edition 2017. Part II. The Corporate Security Manager. URL: <https://reader.elsevier.com/reader/sd/pii/B9780128046043000372?token=C17855F8F0D62409B28994D68DF0CE37C6A230F75415B03BC4DE83193D24FB5DF915D402C461FC1382AD08209A5ED09D>

26. Lavrentieva L., Anisimova O. Strategic Approaches to the Risk Management and their Influence on Economic Security of the Enterprise. *Journal of Modern Science*. 37/2018. 127–144.

27. Moskalenko, N., Romanenko, O., & Oliinyk, T. Approaches to enterprises’ financial and economic security management. *Economic Annals-XXI*. 2015. 7-8(1). P. 54–57. URL: http://soskin.info/userfiles/file/2015/7-8_1/Moskalenko_Romanenko_Oliinyk.pdf

28. Rushchyshyn N., Nikonenko U., Kostak Z. Formation of financial security of the enterprise based on strategic planning. *Baltic Journal of Economic Studies*. Vol. 3, No. 4, 2017. P. 231–237. URL: <http://www.baltijapublishing.lv/index.php/issue/article/download/239/pdf>

29. Vivchar O. Management system interpreting financial and economic security business in economic processes. *Mathematics education (Social Sciences)*. 2016. Vol. 11. no. 4. pp. 947–959.

30. Vivchar O., Gevko V., Zaitseva-Kalaur I., Redkva O. Organizational and legal procedures for ensuring the security and protection of economic entity: a security knowledgeable approach. *Studia Prawnoustrojowe*. Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko–Mazurskiego w Olsztynie 46. 2019. P. 453–464.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, програма Kahoot).

- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбутись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Опитування під час занять – усно	10
Модуль 1 (теми 1-4) – обговорення питань, тестів	20
Модуль 2 (теми 5-8) – розв'язки задач	20
Ессе (теми 4-8) – індивідуальна письмова робота	10
Залік (теми 1-8) – тести, завдання, задачі	40

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом